

MODRI DIRKAČ

HITRE ZDRAVSTVENE NOVICE

DATUM 14.6.2010

LETNIK : 9

Štev.: 412

SVETOVNI DAN HIPERTENZIJE

Arterijska hipertenzija je še vedno kliničen in raziskovalen izziv. Spada med najbolj raziskovane bolezni. Ni presenetljivo, da je bolezen s prevalenco do 15-25% v srednjem življenjskem obdobju epidemiološki problem. Vpliv arterijske hipertenzije na zdravstveno stanje prebivalstva vsake razvite ali srednje razvite države na svetu je zato ogromen.

V epidemiološki raziskavi o arterijski hipertenziji v Sloveniji smo pred leti dobili zanimive rezultate: 22% hipertenzivnih ljudi ni vedelo za svojo bolezen, samo 40% se jih je med raziskavo zdravilo, od tega le 30% zadostno, zdravljenih pa je bilo celo 8% normotenzivnih oseb.

Že dolgo je znano, da je hipertenzija pomemben dejavnik tveganja za srčno žilno zboleznost in umrljivost. Uspehi pri zmanjševanju tveganja za pojav koronarne bolezni niso tako očitni, kot za pojav možganske kapi.

Etiopatogeneza esencialne hipertenzije je še vedno jedro osnovnih raziskav o arterijski hipertenziji. Postavljenih je bilo skoraj 30 hipotez, vendar nobena od teh do danes ni postala teorija.

Zdravljenje hipertenzije je vedno aktualna tema. OB naraščajočih stroških zdravljenja dobiva vedno večjo veljavo skrb za lastno zdravje. Ta pri hipertenziji pomeni izvajanje ukrepov primarne preventive pri ogroženih skupinah prebivalstva, ki so dovolj dobro opredeljene. Preverjeno učinkoviti ukrepi primarne preventive so: zmanjšanje telesne mase, omejitev soli v prehrani, omejitev uživanja alkohola in zvečanje fizične aktivnosti. S spremenjenim oziroma izboljšanim življenjskim slogom vedno najprej začnemo zdraviti bolnike z blago in nezapleteno esencialno hipertenzijo.

Trg zdravil za zdravljenje hipertenzije v današnjem času je neizmeren, na razpolago imamo učinkovita zdravila, s katerimi bi morali ob izboljšanju življenjskega sloga skoraj vedno dobro urediti bolnikov krvni tlak.

Vendar, žal, večinoma ni tako zaradi različnih vzrokov, bodisi na naši, bodisi na bolnikovi strani. Cilj zdravljenja mora bit znižanje krvnega tlaka pod 130/90, saj samo tako zmanjšamo tveganje. Vendar se zdi, da se v vsakodnevni praksi premalo zavedamo pomembnosti neustreznega obravnavanja hipertenzije, ne upoštevamo smernic za zdravljenje ali pa jih ne razumemo dovolj dobro.

Bojan Korošec, dr.med.spec. internist
direktor

REZULTATI POSLOVANJA ZA OBDOBJE 1-4/2010

Prihodki v prvih štirih mesecih leta 2010 znašajo 13.221.762 eur in so v primerjavi z enakim obdobjem lanskega leta manjši za 6,49 odstotkov.

Prihodki iz obveznega zavarovanja so evidentirani na podlagi obračuna zdravstvenih storitev za obdobje januar – marec 2010, ki smo ga prejeli 20.05.2010 ter predvidenega obračuna zdravstvenih storitev meseca aprila zmanjšanih za predvideno zmanjšano amortizacijo v ceni zdravstvenih storitev.

	1-4 2009	1-4 2010	Plan 2010	Indeks 2010/09	Indeks Pl/2010
Prihodki	14.139.435	13.221.762	13.895.480	93,51	95,15
Odhodki	14.952.069	13.625.376	13.895.480	91,13	98,06
Izguba	812.634	403.614	0	49,67	0

Bolnišnica je v prvih štirih mesecih leta 2010 poslovala s presežkom odhodkov nad prihodki v višini 403.614 eur. Lanskoletna izguba je znašala 812.634 eur. Stroške smo zmanjšali bolj (indeks 91,13), kot so se zmanjšali prihodki (indeks 93,51) v primerjavi z letom 2009. Kljub temu v mesecu marcu in aprilu ugotovljamo porast stroškov porabe zdravil in pomožnega medicinskega materiala, stroškov vzdrževanja medicinske opreme (popravilo rentgena) in negativnih tečajnih razlik iz naslova najetja dolgoročnega kredita za CT v denarni enoti švicarski frank.

Z opravljenim fizičnim programom dela smo v mesecu marcu in aprilu zelo zadovoljni. Veliko opravljenega fizičnega programa smo v omenjenih dveh mesecih že nadoknadili. Vse napore bo potrebno vložiti še naprej v osnovni cilj, da bomo fizični program dela po mesecih in kumulativno dosegali. Zadovoljni smo z trenutno likvidnostno situacijo, ki nam omogoča normalno poslovanje.

Varčevati moramo na vseh področjih poslovanja. Sleherni zaposleni pri svojem delu lahko vpliva na varčevanje in zmanjševanje stroškov. Vključujemo še druge aktivnosti varčevalnih ukrepov na področjih, katerim v preteklosti nismo posvečali dovolj pozornosti.

Pomočnik direktorja za PZ:
Marjan Maček, univ.dipl.ekon.

8. SEJA SVETA ZAVODA

Na 8. seji sveta zavoda javnega zdravstvenega zavoda Splošna bolnišnica Murska Sobota, ki je bila v četrtek, 10.6.2010, je bil pri. tč.1. pregledan zapisnik in sprejeti sklepi 7. seje sveta zavoda.

Pri tč.2. je predsednik sveta zavoda podal poročilo o postopku izbire strokovnega direktorja in dosedanjih aktivnostih ter prijavi na razpis. Na razpis se je v zakonitem roku prijavil Asist. Daniel Grabar, dr. med.spec.. Njegovo imenovanje je podprl strokovni svet zavoda, soglasje k imenovanju je dal tudi direktor bolnišnice Bojan Korošec.

SKLEP: Svet zavoda na podlagi pozitivnih mnenj strokovnega sveta in direktorja bolnišnice Bojana Korošca, imenuje asist. Daniela Grabarja, za strokovnega direktorja javnega zdravstvenega zavoda SB MS za dobo 4 let.

Pri tč.3. so člani sveta zavoda obravnavali Poročilo o realizaciji programa 1-4 2010.

V razpravi so ugotovljali, da je poslovanje bolnišnice v prvih 4. mesecih, kljub presežku odhodkov nad prihodki v 403.614 eur dobro. Bolnišnica je v prvih 4 mesecih bistveno zmanjšala stroške v

primerjavi z enakim obdobjem lanskega leta, čeprav je bilo s strani plačnika v tem obdobju namenjenih za poslovanje manj sredstev kot v enakem obdobju lanskega leta.

V razpravi so člani sveta zavoda in vodstvo bolnišnice izrazili pohvalo za prizadevanja pri zmanjševanju stroškov in zaposlenim za izpolnitev programov in racionalno poslovanje. Bolnišnica ima nekatere prednosti glede strokovnosti in pokrajine, ki ima svoje značilnosti, kar je treba dolgoročno izkoristiti. Menili so, da je potrebno začrtati strategijo razvoja bolnišnice, zato je pred njimi naloga, ki ji morajo posvetiti posebno pozornost. Sprejeli so sklepe:

1. Člani sveta zavoda sprejemajo Poročilo o realizaciji programa 1-4/2010.

2. Ocenjujejo da so bili doseženi dobri rezultati, kar je zasluga vodstva in vseh zaposlenih v bolnišnici.

3. Prizadevati si morajo še naprej, da v naslednjem obdobju doseženo boljše uravnoteženost program in s tem povečanje prihodka.

4. Eno od naslednjih sej bodo razpravljali o programu in razvoju bolnišnice.

Pri tč.4. so bili člani sveta zavoda seznanjeni projektom Pomagajmo (v)si, ki ga pričenjamo v bolnišnici. S prispevki pomurcev in pomurk bomo pridobili del sredstev za nabavo magnetne resonance. Prisotni so bili seznanjeni s celotnim projektom. Na javnem razpisu je bil izbran ponudnik Siemens, ki je bil tudi bistveno cenejši. Finančni izračun je takšen, da bo del sredstev prispevalo Ministrstvo za zdravje, del sredstev bo bolnišnica pridobila s kreditom in del sredstev z donacijami in prostovoljnimi prispevki občanov in občank, podjetij in iz drugih virov. Aktivnosti pri izvedbi projekta že potekajo. Projekt vodi organizacijski odbor, ki ga sestavlja del vodstva in zunanji sodelavci, poznavalci tovrstnih projektov. Podan je bil predlog, da bo eden izmed članov tudi član sveta zavoda. Predlagan je bil Leon Lang, dr.med.spec..

Sklepa:

1. Člani sveta zavoda sprejemajo Informacijo o aktivnostih v zvezi z nabavo Magnetne resonance.

2. Potrjujejo Leona Langa za člana organizacijskega odbora za nabavo MR. Pri tč.5. A) je bil članom sveta zavoda predstavljen predsednik sindikata delavcev v zdravstveni negi

Janko Hercan. B) Pomočnik direktorja za poslovne zadeve je prisotne seznanil s odpiranjem ponudb na javnem razpisu za urgentni center. V zakonitem roku je prispelo 7 ponudb, ki so predmet nadaljnje strokovne obravnave. C) Na vprašanje člana sveta zavoda ali so vsa delovišča, kjer se obračunavajo SPP opremljena z računalniki in programi Birpis, je bil odgovor da večina oddelkov že pokrita z računalniki, na ostalih pa poteka nabava nove opreme.

Silva Gutman
Dipl.upr.org.-zapisničar

ZAGOVOR DOKTORSKE DIZERTACIJE

Na Medicinski fakulteti UM, Slomškov trg
15, Univerze v Mariboru

**bo zagovarjal naš sodelavec
Vojko Berce, dr.med.spec. pediater
doktorsko dizertacijo**

**IDENTIFIKACIJA NEKATERIH
GENOV ZA ASTMO TER
POVEZAVA TEH GENOV S
FENOTIPOM ASSTME IN
ODGOVOROM NA TERAPIJO PRI
OTROCIH Z ASTMO**

**Zagovor bo v petek, dne 18.6.2010
ob 12,00 uri v predavalnici 4 na
Medicinski fakulteti UM, Slomškov
trg 15 v Mariboru.**

Vodstvo bolnišnice

**DRUGA ŠOLA ZA PACIENTE IN
NJIHOVE SVOJCE
ZELENA MRENA (GLAVKOM) –
»SKRIVNI TATA VIDA«**

V soboto dne 12. 6. 2010 je v jedilnici Splošne bolnišnice Murska Sobota potekala druga šola za paciente in njihove svojce na temo **ZELENA MRENA - »Skrivni tata vida«**. Glavni organizator šole je predstojnik Očesnega oddelka Baghrizabehi Satar, dr.med., spec. oftalmolog, pripravil pa jo je skupaj s svojimi sodelavci, zdravniki in medicinskimi sestrami.

Uvodni del srečanja sta popestrila mlada glasbenika na harmoniki, predavanja so pripravili poleg predstojnika še dva zdravnika specialista oftalmologa; Mitja

Šterman, dr.med in Teodor Robič, dr. med. ter dipl.m.s. Nataša Veron Horvat in Doris Štuhec. Predavanja je zaključil prof. Milan Bobinski z nasveti slabovidnim za vsakdanje življenje.

Šole se je spet udeležilo veliko število povabljenih pacientov in svojcev.

Predstojniku in celotnemu kolektivu Očesnega oddelka zahvala in čestitka v imenu vodstva bolnišnice in tudi v imenu pacientov in njihovih svojcev za njihov entuzijazem in skrb, dodati še več k kvaliteti svojega strokovnega dela, kar nedvomno organizacija takšnih zdravstveno vzgojnih predavanj je.

Vodstvo bolnišnice

NOVINARSKA KONFERENCA

PIŽAM'CE ZA MALE ZASPANCE

Vzajemna zdravstvena zavarovalnica v letošnjem letu izvaja donatorsko akcijo Pižam'ce za male zaspance, v sklopu katere bodo otroškimi oddelkom slovenskih bolnišnic podarili 3.400 pižamic, mlade bolnike pa v sklopu projekta razveseljuje tudi Ribič Pepe. V četrtek, 11. 6. je ekipa obiskala tudi našo bolnišnico.

Vzajemna je letošnjo dobrodelno akcijo pričela v ljubljanski Pediatrični kliniki, danes pa je osmo donacijo od skupno desetih namenila tudi otroškemu oddelku naše bolnišnice. V vzajemni pravijo, da z akcijo želijo ponuditi pomoč predvsem otrokom, ki zaradi bolezni ostanejo v bolnišnici in jim s predstavo priljubljenega Ribiča Pepeja vsaj nekoliko polepšati njihovo bivanje v bolnišnici. Naš Otroški oddelek je od skupno 3400 pižamic, ki jih bodo podarili v okviru akcije, prejel 150 pižamic. Celoten projekt je vreden 50.000 evrov.

Vzajemni zdravstveni zavarovalnici se za pižamice in tudi za popestritev dopoldneva našim malim bolnikom z Ribičem Pepejem iskreno zahvaljujemo.

Metka Lipič Baligač, dipl.m.s.

ŠTUDENTI ZBRALI TISOČ EVROV ZA MAGNETNO REZONANCO

Na Ekonomski šoli Višji strokovni šoli Murska Sobota v sklopu predmeta trženje v praksi izvedli učni projekt

Štirinajst študentov prvega letnika Višje strokovne šole pod mentorstvom Zdenke Boltavzer je pri predmetu trženje od marca naprej pripravljalo učni projekt "Ka se v Prekmurju špila gnes den". Po teoretičnem delu, kjer so določili cilje, naredili raziskavo trga, swot analizo, strategijo trženja in načrtovanje koncerta, so včeraj slednjega izvedli tudi v praksi. Cena vstopnic v predprodaji je znašala dva evra, pred prireditvijo pa tri evre, izkupiček pa je šel v dobrodelne namene. S prodanimi vstopnicami in s pomočjo donatorjev so študenti zbrali tisoč evrov, ki so jih namenili bolnišnici za nakup magnetne resonanca. Za njihov prispevek se jim iskreno zahvaljujemo.

Metka Lipič Baligač,
Dipl.m.s.

8. DELOVNO SREČANJE DELOVNE SKUPINE ZA NEGOVALNE DIAGNOZE-SLONDA

Uporaba negovalnih diagnoz izboljšuje vse vidike prakse zdravstvene nege. Z zagotovljeno dosledno in pravno točno dorečeno dokumentacijo, se zdravstvena nega uveljavlja kot avtonomna in nepogrešljiva strokovna veda. Negovalne diagnoze so globalna sila za razvoj in uporabo standardizirane negovalne terminologije, ki zagotavlja varnost bolnikov z dokazi, ki temeljijo na skrbi, s čimer se izboljša zdravstveno varstvo vseh ljudi.

Delovno srečanje Delovne skupine RSK-ja za negovalne diagnoze SLONDA, je potekalo v petek, 11.6.2010, v še novih, prekrasnih, klimatiziranih prostorih Zbornice zdravstvene in babiške nege Slovenije - Zvezi strokovnih društev Slovenije v Ljubljani.

Ker je prevajanje priročnika NANDA Nursing Diagnoses 2009-2011 iz angleščine v slovenščino ena izmed primarnih nalog delovne skupine, je bilo prevedeno 17 negovalnih diagnoz s področja izločanja. Pri dobesednem prevajanju, ki ni lahka naloga, je bila vodilna misel, da je izhodišče pacientov dejanski problem. Hkrati se na osnovi prevoda posamezne negovalne diagnoze dela primerjava med negovalnimi diagnozami priročnika NANDA Nursing Diagnoses 2009-2011 in priročnikom Negovalne diagnoze M. Gordon.

Od 12.-14. maja 2010 je potekal mednarodni kongres NANDE, tokrat prvič zunaj meja Združenih držav, v Madridu.

Kongresa se je udeležila tudi članica delovne skupine in poročala o novitetah in zanimivostih razvoja negovalnih diagnoz in zdravstvene nege po svetu. Bolj neverjetne narave je bil podatek, da ima večina držav sveta na 1000 bolniških postelj 3000 medicinskih sester. Morda tudi pri nas uporabna zanimivost, da medicinske sestre svoje delo evalvirajo s številčno ocenjevalno lestvico in s tem dobijo merljive rezultate, ki so odličen argument za pridobivanje kadra. Ker če je delo dokazano evalvirano kot slabo samo zaradi pomanjkanja časa ali preobremenjenosti medicinske sestre, je to neizpodbiten argument za pridobitev kadra, saj je v ospredju kvaliteta pacientovega zdravljenja in oskrbe. Največ negovalnih diagnoz se je rodilo v psihološkem in patronažnem zdravstvenem varstvu.

Vodilne osebnosti na področju razvoja zdravstvene nege aktivno delajo na realizaciji vizije, da papir in pisalo zamenjata računalnik in tipkovnica. Tako naj bi bila vsa pacientova negovalna dokumentacija računalniško vodena. Seveda s tem ne bi bil bolnik prikrajšan individualnega pristopa in verbalne komunikacije, temveč popolneje in celostneje oskrbljen. V strokovno izčrpnih in izkustveno bogatih nastopih medicinskih sester iz vsega sveta, se je vsaka posebej dotaknila pomena komunikacije v zdravstveni negi. Enotna je bila misel, da je pohvala najučinkovitejša stimulacija, ki je žal premalokrat podarjena.

Po vsem svetu razširjene groznje, kot so pandemije gripe ter trendi, kot je globalno staranje prebivalstva, dramatično zahtevajo aktivno zdravstveno nego – zlasti ob upoštevanju dejstva, da v večini držav medicinske sestre zagotavljajo večino zdravstvenih storitev. Na konferenci NANDE v Madridu 2010, so želeli dokazati, da je vizija svetovne zdravstvene nege pozitivno in učinkovito vplivanje na nastajajoče trende, ter da je standardiziran jezik zdravstvene nege globalna prihodnost našega poklica.

Kristijana Perčič
dipl.m.s., interni oddelek

STATISTIČNI PODATKI ZA PREJŠNJI TEDEN

	Plan	Realiz.
ŠT.SPP	359	362
ŠTEV. BOD:	1.850	1.955
LEŽALNA DOBA	5,15	5,00
ŠT. NOVOROJ:		18
DOJ. MATERE:	19	15

Branko Temlin
Sprejemna služba

ZGODILO SE JE – prejšnji teden

- ❖ **Torek:**
  - Sestanek skupine preskrbe s tekstilom v bolnišnici MS
- ❖ **Sreda:**
  - 8. seja Sveta zavoda Splošne bolnišnice MS
  - Ministrstvo za zdravje » e Zdravje« (L. Vogrinčič in J. Sever)
- ❖ **Četrtek:**
  - Sestanek Razširjenega paliativnega tima SB MS
  - Novinarska konferenca o donaciji »Vzajemne« za otroški oddelek
- ❖ **Petek:**
  - Strokovno srečanje – izobraževanje v okviru znanstveno raziskovalne dejavnosti, »Srčni infarkt pri diabetikih«, dr.sc. Stojan Karž
- ❖ **Sobota:**
  - Druga šola za paciente in njihove svojce, tema predavanja: »Zelena mrena« (glavkom) Predavatelj, strokovni delavci očešnega oddelka SB MS

ZGODILO SE BO – ta teden

- ❖ **Ponedeljek:**
  - Gast v radijski oddaji Murskega vala »Za zdravje«: mag. Emil Pal, dr.med.spec., tema oddaje bo: »Smiselna raba antibiotikov«
- ❖ **Torek:**
  - Konferenca o dosedanjem in prihodnjem razvoju modelov financiranja – Ministrstvo za zdravje Lj (direktor, strokovni direktor, pomoč. dir. za PZ, vodja službe ZEPA)
  - Seminarske vaje za pripravnike ZN Leon Šabjan
- ❖ **Sreda:**
  - Interno strokovno izobraževanje za področje ZN iz naslova »Prehranske navade zdravstvenih delavcev za področje ZN v SB, predavateljica Darja Kučan, dipl.m.s.(knjižnica KRG. V. nad)
  - Delovni sestanek – Klinična pot - »Laparaskopska operacija žolčnika« (mala seja V.nad. KRG)
- ❖ **Četrtek:**
  - Delovni sestanek Skupine za oskrbo kronične rane v SB MS (mala seja KRG – V.nadstropje)
- ❖ **Petek:**
  - Sestanek direktorjev slovenskih bolnišnic na Ministrstvu za zdravje (direktor, strokovni direktor, pomoč. dir. za PZ)

Dragica Hočuršćak
tajništvo

Misel:

LJUDJE POGOSTO SPREGLEDAJO
LASTNO SREČO. TUJE NIKOLI.

Pierre DANNINOS

Ureja : Silva Gutman
Naklada 200 izvodov

Prispevki in delo niso honorirani !
Modri dirkač vam je tedensko dosegljiv na naslovu:

<http://www.sb-ms.si>